

Fővárosi Munkaügyi Bíróság

Budapest, V. Markó u. 27. 1055

4.M.2875/1999/5.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a Független Rendőr Szakszervezet (1388 Budapest, Pf.: 52.) ügyintéző: Dr. Topánka Erika által képviselt, **M. A. felperesnek**, Dr. L. K. rendőr alezredes hivatalvezető jogtanácsos által képviselt **Készletléti Rendőrség** (1581 Budapest, Pf.: 30.) **alperes ellen közalkalmazotti kinevezés módosítás jogellenességének megállapítása iránt** indult perében meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A bíróság a felperes keresetének részben helyt ad.

Megállapítja, hogy felperes közalkalmazotti kinevezésének módosítása jogellenes. Kötelezi alperest, hogy felperest eredeti kinevezési okirata szerinti munkarendben foglalkoztassa tovább.

A bíróság a felperes ezt meghaladó kereseti kérelme vonatkozásában a pert megszünteti.

Az eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz intézett, de az elsőfokú bíróságnál 3 példányban benyújtandó fellebbezéssel lehet élni.

A felek a Pp. 256/A § (1) bekezdés b., d. pontjaiban felsorolt esetekben tárgyalás tartását, illetve a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett közös kérelmükre a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását kérhetik.

INDOKOLÁS:

Felperes az ORFK-tól áthelyezéssel került az alperes állományába. Egyúttal 1997. I. 1-jei hatállyal kinevezték a Készenléti Rendőrség L. P. közalkalmazotti állományába helikopter főszerelő munkakörbe. A kinevezési okmány szerint „munkabeosztása: hivatali”.

Alperes 1998. X. 28-án közölte felperessel, hogy a Készenléti Rendőrség parancsnokának 23/1999. számú intézkedése folytán munkarendje vezénylésesre változik, ezért kinevezési okmányát ennek megfelelően módosítani kell. Felperes munkarendje módosítását nem fogadta el. Alperes ennek ellenére 1999. X. 29-én kiadta a 203/830/1999. számú kinevezés módosításáról szóló okiratot, amely szerint felperes munkaidő beosztása vezénylésesre változik. Felperes a kinevezés módosítás aláírását megtagadta.

Ezt követően 1999. XI. 30-án keresetet terjesztett elő a Fővárosi Munkaügyi Bírósághoz, amelyben kérte, hogy a bíróság állapítsa meg közalkalmazotti jogviszonya módosításának jogellenességét és kötelezze alperest az eredeti kinevezési okmányban szereplő hivatali munkarend szerinti továbbfoglalkoztatására. Állapítsa meg, hogy a Készenléti Rendőrség parancsnoka 23/1999. számú intézkedése ellentétes a hatályos Kollektív Szerződéssel, ezért nem alkalmazható, illetve, hogy az alperes a Kollektív Szerződés részét képező norma egyoldalú módosításával megsértette a Kollektív Szerződésre vonatkozó szabályokat.

Keresetét arra alapította, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonyának a munkáltató részéről történt egyoldalú módosítása jogellenesen történt, mivel az Mt. 82. § értelmében a munkaszerződés csak közös megegyezéssel módosítható. Jogellenes továbbá a Készenléti Rendőrség parancsnoka 23/1999. számú intézkedése is, amellyel a Kollektív Szerződés részét képező 2/1998. számú intézkedést módosította, mivel a módosításra a munkáltató részéről egyoldalúan – az érintett érdekképviselői szervek egyetértése nélkül – került sor. Ezzel megszegte a Kollektív Szerződés kötésére és módosítására vonatkozó szabályokat.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a munkáltató egyoldalúan is módosíthatja a munkavállaló munkaidő-beosztását, ha az nem ellentétes az irányadó jogszabályokkal és a munkavállaló méltányolható körülményeivel és jogaival. A 23/1999. számú intézkedést előzetesen a

szakszervezetek és a Közalkalmazotti Tanács képviselői véleményezték, ellene kifogást nem emeltek.

Hivatkozott továbbá arra, hogy ezen parancsnoki intézkedés Kollektív Szerződéssel ellentétes voltának vizsgálata nem képezheti e per tárgyát, mivel az ennek megállapítására vonatkozó kereseti kérelem túlterjeszkedik az egyéni munkavállalói jogvita keretein. Az Mt. 119. § (1) és (2) bekezdése szerint a munkarendet a Kollektív Szerződés, a munkaidő beosztást a munkáltató állapítja meg. A végrehajtott intézkedés módosítással a munkarend nem változott meg, hanem egyes munkavállalók más munkarendbe történő besorolása került végrehajtásra. A módosítás során alperes betartotta a jogszabályokban foglalt egyeztetési kötelezettségeit.

A felperes keresete részben megalapozott.

A bíróság a felek perbeli nyilatkozatai, G. J. tanúvallomása és a becsatolt iratok alapján a következőket állapította meg:

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. (Kjt.) 59. § (1) bekezdése szerint a közalkalmazotti jogviszonyra alkalmazni kell – a munkaidővel kapcsolatban – az 1992. évi XXII. tv. (Mt.) 119. §. (1) bekezdés rendelkezéseit. Ennek értelmében a munkarendet a Kollektív Szerződés, ennek hiányában a munkáltató állapítja meg.

A becsatolt iratok alapján tényként állapította meg a bíróság, hogy az alperesi Készenléti Rendőrségnél a munkarendet a Kollektív Szerződés, pontosabban annak 4. számú melléklete szabályozta. A Ksz. 6. fejezet 46. pontja szerint a Készenléti Rendőrségnél dolgozó közalkalmazottakra a közalkalmazottak munkaidejéről és munkarendjéről szóló Készenléti Rendőrség parancsnoki intézkedést alkalmazzák (4. számú melléklet). E melléklet a Készenléti Rendőrség parancsnoka 2/1998. számú intézkedését tartalmazza, amely 1/a pontjában úgy rendelkezik, hogy hivatali munkarendbe tartozik a Készenléti Rendőrség valamennyi közalkalmazottja, a vezényléses és váltásos munkarendbe soroltak kivételével. Az intézkedés sem a vezényléses, sem a váltásos műszaknál nem sorolja fel az L. P. helikopter szerelőit, tehát felperes, mint helikopter főszerelő egyértelműen hivatali munkarendbe tartozott. Felperes 1997. II. 24-én kiadott kinevezési okmányában a Kollektív Szerződés részét képező fenti intézkedésnek megfelelően került rögzítésre, hogy „munkabeosztása hivatali”.

A közalkalmazotti jogviszony módosítása tekintetében a Kjt. 24. § értelmében alkalmazandó Mt. 82. § (1)-(2)-(3) bekezdése kimondja, hogy „a munkáltató és a munkavállaló a munkaszerződést csak közös megegyezéssel módosíthatja.

Kollektív Szerződés a munkaszerződést a munkavállaló hátrányára nem módosíthatja.

A munkaszerződés módosítására a megkötésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.”

Nem volt vitás a felek között, hogy felperes kinevezése módosításához nem járult hozzá, ebből következően a munkáltató erre irányuló egyoldalú intézkedése jogellenes.

Nem fogadta el a bíróság ezzel kapcsolatban alperes azon álláspontját, hogy a perbeli esetben a munkáltató intézkedése azért nem jogellenes, mivel az nem ellentétes az irányadó jogszabályokkal és a munkavállaló méltányolható körülményeivel.

A korábban kifejtettek szerint egyértelmű, hogy alperes a 23/1999. számú intézkedéssel módosította a korábbi 2/1998. számú intézkedését, amelyet a felek a Kollektív Szerződés részévé tettek azáltal, hogy annak 4. számú mellékletébe emelték és a munkarendet ennek alapján határozták meg. A Ksz. módosítására viszont az annak megkötésére vonatkozó szabályok irányadók, tehát a munkáltató egyoldalúan azt nem módosíthatja. G. J. a Készenléti Rendőrség Független Rendőr Szakszervezete és közalkalmazotti Tanács elnöke tanúvallomása alapján megállapítást nyert, hogy a munkáltatónál működő érdekképviselői szerv egyetértését nem adta meg, a Kollektív Szerződést módosító intézkedéshez, ebből következően a Ksz. korábbi szövege tekinthető hatályosnak a perbeli időben. A kiadott kinevezés-módosítás viszont a hatályos Ksz. szabályaiba ütközik, mivel felperes esetében a hivatali munkarend helyett a vezényléses munkarendet állapítja meg.

Nem lehet kétséges az sem, hogy a vezényléses munkarend hátrányosabb a munkavállalóra nézve, mint a hivatali munkarend, tekintettel a változó munkaidő-beosztásra, a munkavégzés előre nem tervezhető időpontjára, időtartamára.

A kifejtettek alapján tehát a bíróság megállapította, hogy az alperes egyoldalú kinevezési okiratot módosító intézkedése jogellenes, mivel az az Mt. 82. § (1) és a 119. § (1) bekezdésébe ütközik, ezért a felperes keresete e vonatkozásban megalapozott.

Nem fogadta el azonban a bíróság felperesnek a Kollektív Szerződés megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelmét, tekintettel arra, hogy az a jelen perben nem érvényesíthető. Ezen igényt ugyanis a kollektív jogvita keretében az érdekképviselői szerv érvényesíthette volna, az Mt. 23. § szerint, szakszervezeti kifogás útján. A szakszervezeti kifogás tárgyában megtartott egyeztetés eredménytelensége esetén teszi lehetővé a törvény a szakszervezet részére, hogy bírósághoz forduljon. Jelen esetben szakszervezeti kifogás benyújtására nem került sor. A szakszervezet helyett azonban a munkavállaló saját egyedi jogvitájában a Kollektív Szerződés megsértésének megállapítását nem kérheti, ezért a bíróság a Pp. 157. § a. pontja alapján – figyelemmel a Pp. 130. § (1) bekezdés g. pontjában foglaltakra – a rendelkező rész szerint határozott.

A per tárgyi költségmentes, ezért az eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és a 14. § értelmében az állam viseli.

A felek perköltség igényt nem támasztottak, ezért a bíróság a határozathozatalt ebben a kérdésben mellőzte.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőség a Pp. 233. § (1) bekezdés és a 358. § biztosítja.

Budapest, 2000.03.24.

Ané. dr. Viniczai Éva sk.

a tanács elnöke

az aláírásban akadályozott Laczkó Imréné és

Sulok András ülnökök helyett is

Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság

59.Mf.23.881/2000/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság a Független Rendőr Szakszervezet (1388 Budapest, Pf.: 52., ügyintéző: dr. Topánka Erika) által képviselt **M. A. felperesnek a Készenléti Rendőrség (1581 Budapest, Pf.: 30.) alperes ellen**

közalkalmazotti kinevezés módosítása jogellenességének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2000. március 24. napján kelt 4.M.2875/1999/5. számú ítélete ellen az alperes 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja azzal, hogy mellőzi az alperes kötelezését a felperes eredeti kinevezési okirat szerinti munkarendben történő foglalkoztatása tárgyában.

A felmerült fellebbezési illeték a magyar államot terheli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes a Készenléti Rendőrség L. P-nak közalkalmazotti állományában helikopter főszerelőként állt alkalmazásban. Kinevezési okmánya szerint „munkabeosztása: hivatali”.

Az alperes 1999. október 29-én kiadott 203/830/1999. számú kinevezés módosításáról szóló okirata a felperes munkaidő-beosztását vezénylésesre változtatta. A felperes a kinevezés módosítás aláírását megtagadta.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy közalkalmazotti jogviszonyának módosítása jogellenes volt és az alperes részéről eredeti, hivatali rend szerinti továbbfoglalkoztatását igényelte.

Kérte annak megállapítását is, hogy a 23/1999. számú munkáltatói intézkedés ellentétes a hatályos Kollektív Szerződéssel, illetve az alperes a Kollektív Szerződés részét képező norma egyoldalú

módosításával megsértette a Kollektív szerződésre vonatkozó szabályokat.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott. Megállapította, hogy a felperes közalkalmazotti kinevezésének módosítása jogellenes és kötelezte az alperest, hogy a felperest eredeti kinevezési okirata szerinti munkarendben foglalkoztassa tovább. A bíróság az ezt meghaladó kereseti kérelem vonatkozásában a pert megszüntette. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felek között nem volt vitatott, hogy felperes kinevezése módosításához nem járult hozzá, ebből következően a munkáltató erre irányuló egyoldalú intézkedése jogellenes, utalva az Mt. 82 §-ának (1) és az Mt. 119. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra, továbbá az alperesi Kollektív Szerződés vonatkozó rendelkezéseire.

Nem fogadta el a bíróság a felperesnek a Kollektív Szerződés megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelmét, tekintettel arra, hogy az a jelen perben nem érvényesíthető. A szakszervezet helyett a munkavállaló saját egyedi jogvitájában a Kollektív Szerződés megsértésének megállapítását nem kérheti, ezért a bíróság a Pp. 157. §-ának a./ pontja alapján – figyelemmel a Pp. 130. §-ának (1) bekezdés g./ pontjában foglaltakra – ebben a körben a per megszüntetéséről rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, elsődlegesen arra hivatkozással, hogy az ítélet nem végrehajtható, tekintettel arra, hogy felperes 2000. március 16-án a 203/175/2000. számú megállapodás alapján közalkalmazotti jogviszonyát közös megegyezéssel megszüntette. Egyebekben hivatkozott az alperes arra, hogy az intézkedés módosítását az indokolta, miszerint a Készenléti Rendőrség légijárműveinek felszállási készségét folyamatosan, napi 23 órán keresztül kell biztosítani. Hivatkozott fellebbezésében az alperes arra is, hogy a felperesi magatartás megsértette az Mt. 4. §-ának szabályozott rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeit akkor, amikor a hivatali munkaidő rendszerről nem tért át a vezényléses munkarendre.

A felperes szóban előterjesztett fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult azzal, hogy mellőzni kérte az eredeti munkakör szerinti felperesi továbbfoglalkoztatást a közös megegyezéssel közalkalmazotti jogviszony megszüntetésére hivatkozással.

Az alperesi fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján nem érintette. Egyebekben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mértlegelésével a tényállást helyesen állapította meg és helytálló az arra alapított érdemi döntése is, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek a másodfokú bíróság.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló többször módosított 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 59. §-ának (1) bekezdése értelmében a közalkalmazotti jogviszonyra alkalmazni kell a munkaidővel kapcsolatban az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 119. § (1) bekezdésének rendelkezéseit. E szerint a munkarendet a Kollektív Szerződés, ennek hiányában a munkáltató állapítja meg.

Nem vitásan az alperesnél a munkarendet a Kollektív Szerződés 4. számú melléklete tartalmazta. E szerint a Készenléti Rendőrség parancsnoka 2/1998. sz. intézkedésének 1/a. pontja szerint hivatali munkarendbe tartozik a Készenléti Rendőrség valamennyi közalkalmazottja a vezényléses és váltásos munkarendbe soroltak kivételével. Ezen intézkedés az L. P. helikopter szerelőit sem a vezényléses, sem a váltásos műszakban dolgozóknál nem jelöli meg, így a másodfokú bíróság álláspontja szerint is egyértelműen hivatali munkarendben tartozott munkát végezni. Minderre tekintettel a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteket, amely szerint az alperes egyoldalú kinevezési okirat-módosító intézkedése jogellenes volt, tekintettel arra, hogy ahhoz a dolgozó nem járult hozzá.

Ugyancsak osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapításait is, hogy a Készenléti Rendőrség érdekképviselői szerve egyetértését nem adta meg a Kollektív Szerződés módosító intézkedéséhez, ebből következően pedig a Kollektív Szerződés korábbi szövege tekinthető hatályosnak. Természetesen ezen állapot megváltozását követően az alperesnek módja van a helikopter-szerelőket is a hivatali rendtől eltérő módon foglalkoztatni, különösen a munka jellegére tekintettel.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében írt hivatkozásával, amely szerint a felperes az Mt. 4. §-ában foglaltakat sértette meg. A rendeltetésszerű joggyakorlás elvébe nem ütközhet azon felperesi magatartás, amely szerint a kinevezési okiratának egyoldalú módosításához nem járult hozzá, illetve az ilyen munkarendben történő foglalkoztatását nem tartotta jogszerűnek.

A megváltozott körülményekre tekintettel – arra, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya az alperesnél közös megegyezéssel megszűnt – a másodfokú bíróság mellőzte az eredeti munkarend szerinti foglalkoztatásra kötelező rendelkezést.

A felek perköltség iránti igényt nem terjesztettek elő, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 78. §-ának (2) bekezdése szerint.

A per tárgyi költségmentes, ezért az eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. számú rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2000. évi június hó 30. napján.

dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s. k.

a tanács elnöke

dr. Mászorsné dr. Szabó Zsuzsanna s. k.

előadó bíró

dr. Prander Gyuláné s. k.

bíró